

Vir: ACER Novo mesto d.o.o.

Priprava prve generacije Regionalnih prostorskih planov

Vsebinski, procesni, finančni in časovni okvir

september 2023

Kazalo

1. UVOD	1
2. OPREDELITEV VSEBINE	1
3. ANALIZA STANJA Z OPISOM RAZLOGOV ZA PRIPRAVO RPP	5
4. USKLAJENOST CILJEV Z RAZVOJNIMI STRATEGIJAMI IN POLITIKAMI	7
5. OPREDELITEV RAZVOJNIH MOŽNOSTI IN CILJEV	9
6. OPREDELITEV TEMELJNIH PRVIN	10
6.1. Predhodne idejne rešitve, študije in načrti	10
6.2. Okvirni obseg in specifikacije stroškov	11
6.3. Kadrovska – organizacijska shema	15
6.4. Popis potrebne dokumentacije s časovnim načrtom priprave	21

1. UVOD

Urejanje prostora na regionalni ravni je ključnega pomena za skladen regionalni in uravnotežen prostorski razvoj države. Instrument prostorskega načrtovanja na regionalni ravni je regionalni prostorski plan (v nadaljevanju RPP), prostorski strateški akt, s katerim se država in občine na podlagi Strategije prostorskega razvoja Slovenije, njenih akcijskih programov, drugih razvojnih aktov države in razvojnih ciljev EU dogovorijo in uskladijo o prostorskem razvoju posamezne razvojne regije in določijo bistvene razvojne priložnosti in usmeritve za občinske prostorske akte.

S pripravo RPP se uresničuje načelo usklajevanja interesov in sodelovanja državne in občinske ravni na območju posamezne razvojne regije. V okviru priprave RPP se morajo država (resorji) in občine dogovoriti in uskladiti zasnove prostorskih ureditev na območju posamezne razvojne regije, dogovorjene rešitve pa morajo upoštevati pri nadaljnjem načrtovanju in pri izvedbi načrtovanih prostorskih ureditev. Občine se morajo dogovoriti glede zasnov posameznih ureditev lokalnega pomena (npr. večje gospodarske in industrijske cone), državni resorji pa morajo uskladiti zasnove prostorskih ureditev državnega pomena.

2. OPREDELITEV VSEBINE

V Sloveniji smo že z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list, št. 61/17; v nadaljevanju ZUreP-2) uvedli regionalno prostorsko planiranje kot strateško prostorsko načrtovanje, s katerim želimo na podlagi enotne uporabe razpoložljivih podatkov o prostoru na območju razvojne regije spodbuditi načrtovanje trajnostnega in racionalnega razvoja.

Prostorsko strateško načrtovanje se v širšem pogledu izvaja preko Strategije prostorskega razvoja Slovenije in njenih akcijskih programov, v ožjem pogledu pa preko priprave RPP. RPP velja za prostorski strateški akt, pripravljen na ravni razvojne regije, kot izhaja iz predpisov o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, in bo nadomestil strateški del sedanjih občinskih prostorskih načrtov.

S participativnim projektnim pristopom pri pripravi RPP želimo optimizirati proces celovitega pristopa na območje ("placebased"), ki podprt z dobrim sodelovanjem deležnikov in administrativnih ravni omogoča razvoj, ki je tudi prostorsko racionalen, usklajen in omogoča doseganje razvojnih sinergij in prebojev.

V tem dokumentu so predstavljene aktivnosti, ki se bodo izvajale v okviru procesa priprave prve generacije RPP v vseh razvojnih regijah v državi.

3. ANALIZA STANJA Z OPISOM RAZLOGOV ZA PRIPRAVO RPP

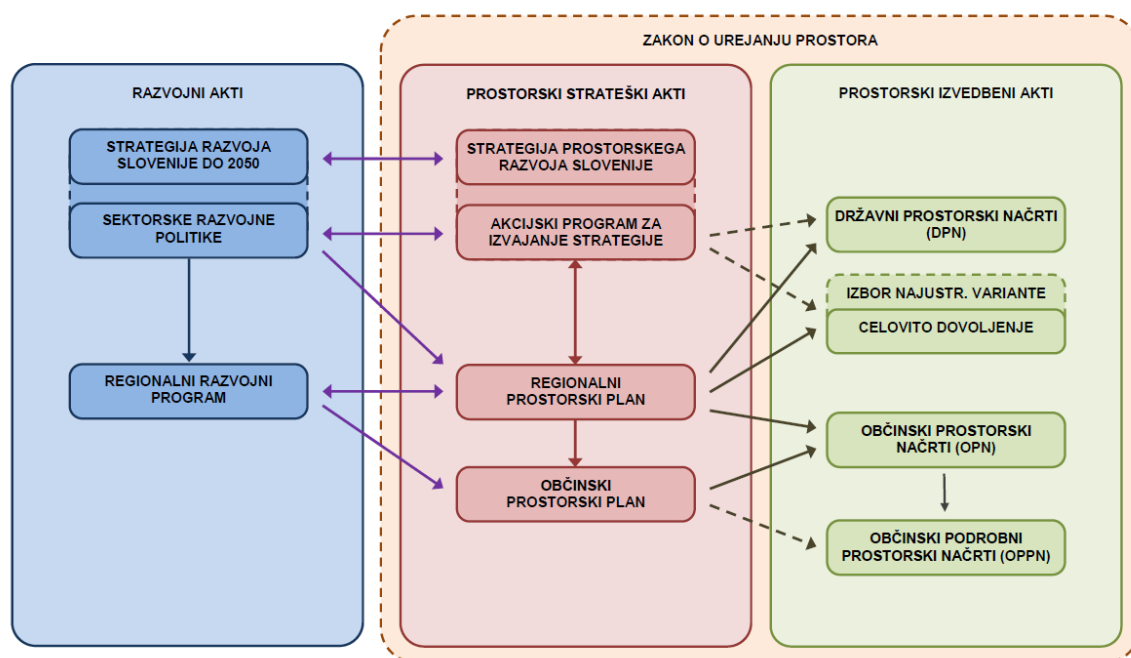
Od osamosvojitve leta 1991 naprej se v Sloveniji ne izvaja prostorskega strateškega načrtovanja. Načrtovanje razvoja dejavnosti je prepuščeno resorjem, t.i. sektorizacija prostora, prostorsko načrtovanje pa je zasnovano bistveno ožje, s poudarjenim izvedbenim prostorskim načrtovanjem. Prostorsko strateško načrtovanje se je v širšem pogledu izvajalo le preko Strategije prostorskega razvoja Slovenije (Odlok o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije; [Uradni list RS, št. 76/2004](#); v nadaljevanju: SPRS), ki pa je zelo generalen prostorski dokument. Država prostorske ureditve

iz svoje pristojnosti načrtuje z izvedbenimi državnimi prostorskimi načrti, v postopku priprave letih pa mora načrtovane prostorske ureditve uskladiti z vsemi resorji in tangiranimi občinami. Pristojnost urejanja prostora je v celoti podeljena občinam, s tem je slovenski prostor razdrobljen na 212 občin, ki je vsaka zase pripravlja strateške prostorske dokumente.

Priprava RPP pomeni zmanjšanje kopičenja občinskih strateških dokumentov in s tem zmanjšanje stroškov njihove priprave za vsako občino (vsaj v primerih manjših občin).

Analize so dodatno pokazale na pomanjkanje instrumentov za sodelovanje in usklajevanje razvojnih ciljev med različnimi administrativnimi ravni (država, občine). Nekatere razvojne izzive, s katerimi se soočajo država in občine, bi lažje rešili v skupnem dogovarjanju in oblikovanju integralnih prostorsko razvojnih rešitev. Glede na upravno razdelitev države se rešitev nakazuje le v povezovanju prostorskega načrtovanja z razvojnim načrtovanjem na regionalni ravni, saj bi moral biti cilj in namen predvsem celovit pristop k urejanju prostora.

HEMA POVEZOVANJA RAZVOJNEGA IN PROSTORSKEGA PLANIRANJA IN NAČRTOVANJA

Shema povzeta iz obrazložitve ZUreP-2 (vir: MOP-DzPGS, 2017)

Regionalno prostorsko planiranje je bilo v Sloveniji uvedeno že z ZUreP-1 leta 2003, regije so pripravljale regionalne zasnove prostorskega razvoja (RZPR), kar je priprava in sprejem Zakona o prostorskem načrtovanju leta 2007 prekinila in ustavila. Regionalno prostorsko planiranje se je začelo ponovno uvajati leta 2018 z ZUreP-2. Zaradi odsotnosti izvajanja lokalne samouprave na ravni regij, se le-to opira na sistemske rešitve politike skladnega regionalnega razvoja države. RPP se pripravljajo na ravni razvojnih regij. V Sloveniji obstaja skladno s predpisi, ki urejajo skladen regionalni razvoj, 12 razvojnih regij, ki so funkcionalne ozemelske celote in prostorsko praviloma sovpadajo s statističnimi regijami.

RPP je podlaga za pripravo regionalnega razvojnega programa (krajše RRP) in mora biti sprejet pred njim ali sočasno z njim. Je tudi podlaga za izvedbo postopka državnega prostorskega načrtovanja, saj se v njih uskladijo zasnove prostorskih ureditev državnega pomena. Obenem pa RPP nadomešča strateški del sedanjih občinskih prostorskih načrtov.

Postopek priprave in sprejema RPP se razlikuje od do sedaj uveljavljenih postopkov priprave prostorskih aktov. Pri pripravi RPP uvajamo participativni pristop, saj želimo aktivnejšo vlogo resorjev (ministrstva in državne javne službe) in drugih deležnikov, ki naj proaktivno sodelujejo v

postopku priprave in soustvarjajo razvojne zgodbe. Njihova vloga tako ni zamejena na klasično vlogo nosilca urejanja prostora, ki podaja smernice in mnenja, temveč naj resorji s svojimi razvojnimi akti in drugimi strokovnimi podlagami prispevajo več že v začetni fazi postopka.

S participativnim pristopom, s povezovanjem, medsebojnim sodelovanjem in usklajevanjem resorjev na nacionalni ravni ter občin na območju razvojne regije, bomo dosegli racionalnejši prostorski razvoj. Na podlagi enotne uporabe razpoložljivih podatkov o prostoru pa bomo lahko določali usmeritve za skladnejši prostorski razvoj v vseh razvojnih regijah. Izdelani in sprejeti RPP bodo podlaga za nadaljnje podrobnejše prostorsko načrtovanje tako prostorskih ureditev državnega pomena kot tudi prostorskih ureditev lokalnega pomena.

3.1 Prednosti regionalnega prostorskega načrtovanja

1. celovit pristop k urejanju prostora - povezovanje prostorskega in razvojnega načrtovanja

Urejanje prostora na regionalni ravni je ključnega pomena za skladen regionalni in uravnotežen prostorski razvoj države. Z RPP se država in občine dogovorijo in uskladijo o prostorskem razvoju posamezne razvojne regije in določijo bistvene razvojne priložnosti in usmeritve. S celovitim pristopom na območje (»placebased«) želimo doseči prostorsko racionalen in usklajen razvoj.

2. participativni pristop - enakovredno sodelovanje nosilcev urejanja prostora in občin

Z dobrim sodelovanjem različnih udeležencev pri urejanju prostora in administrativnih ravni želimo pripraviti RPP na način, da bo sprejet in podprt s strani vseh relevantnih udeležencev.

V postopku priprave RPP je treba vsem ključnim udeležencem omogočili enakovreden dialog ter sodelovanje in usklajevanje rešitev ob upoštevanju vseh sektorskih razvojnih in varstvenih ciljev ter občinskih interesov.

3. vlogo koordinatorja na nacionalni ravni prevzame ministrstvo, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

Za pripravo RPP je bistvenega pomena dogovor med državo in občinami. Zaradi zagotavljanja ekonomičnosti in racionalnosti postopka priprave RPP bo koordinacijo in usklajevanje med resorji na nacionalni ravni v postopkih priprave RPP prevzel Direktorat za prostor in graditev. S tem namenom je načrtovana vzpostavitev Komisije za prostorski razvoj, ki jo je določil že ZUreP-2.

4. RPP pomeni razbremenitev občin

Z uvedbo regionalnega prostorskega planiranja in ukinitvijo strateškega dela občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju OPN) je država želela občine razbremeniti, zmanjšati kopičenje občinskih strateških dokumentov in jih premakniti na večkrat bolj primerno regionalno.

5. s pripravo RPP se zmanjšajo stroški občine namenjeni prostorskemu načrtovanju

Prispevek občine, namenjen sofinanciranju priprave RPP, bo bistveno nižji od stroška izdelave OPN in strokovnih podlag zanj. Občine bodo dodatno pridobile, saj bodo v postopku priprave RPP lahko nekatere SP, zlasti SP resorjev, izdelane za širše območje. Pri pripravi RPP se bodo upoštevali tudi podatki in strokovne podlage, pripravljene v postopku razvojnega načrtovanja (priprava RRP).

6. okoljska presoja RPP lahko nadomesti postopek celovite presoje vplivov na okolje za OPN

Vsebine RPP bodo okoljsko presojane, izdelano bo okoljsko poročilo in izveden postopek celovite presoje vplivov na okolje. V kolikor bodo v tem postopku celovite presoje vplivov na okolje presojane tudi prostorske ureditve lokalnega pomena, le-teh ne bo potrebno ponovno presojati v okviru priprave OPN. Za OPN je skladno z novim ZUreP-3 možna znatna postopkovna olajšava, če v postopku njegove priprave ni potrebna izvedba celovite presoje vplivov na okolje.

7. vsebina RPP je lahko podlaga za nov, fleksibilnejši način ugotavljanja skladnosti OPN

RPP določa cilje, prednostne naloge in usmeritve za prostorski razvoj razvojne regije, predvsem usmeritve za razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in urejanje krajine z ohranjanjem krajinske identitete. RPP bo določil tudi usmeritve za OPN, ki bodo morale občine v prihodnje upoštevati.

4. USKLAJENOST CILJEV Z RAZVOJNIMI STRATEGIJAMI IN POLITIKAMI

Ključna potreba za vsa razvojna načrtovanja je prostor in iz njega izhajajoči oziroma nanj vezani prostorski potenciali. Izhodišča za oblikovanje projektov za spodbujanje skladnega regionalnega in trajnostnega prostorskega razvoja so prostorski potenciali, ki jih oblikujejo specifične kombinacije gospodarskih, družbenih in okoljskih značilnosti v urbanem in ruralnem prostoru. Evropska unija pri porabi javnega denarja daje prednost integralnim razvojnim projektom, ki morajo izkazovati usklajene gospodarske, socialne in okoljske potrebe v konkretnem prostoru. Pri ocenjevanju integralnih razvojnih projektov se upošteva endogene potenciale regij, urbanih in podeželskih območij, ipd., zato je v bodoče potrebna priprava takih razvojnih programov, ki bodo utemeljevali ključne potrebe razvojne regije in občin z integracijo različnih vsebinskih področij. Nekatere razvojne izzive, s katerimi se soočajo država in lokalne skupnosti je lažje rešiti v skupnem dogovarjanju in oblikovanju integralnih prostorsko razvojnih rešitev. Glede na upravno razdelitev države se rešitev nakazuje v povezovanju prostorskega načrtovanja z razvojnim načrtovanjem na medobčinski / regionalni ravni, saj bi moral biti cilj in namen predvsem celovit pristop k urejanju prostora. Regionalna raven kot vmesna raven med lokalno in državno lahko na optimalen način poveže lokalne potrebe z državnimi usmeritvami s strateškim in celovitim pristopom na območje.

S pripravo RPP se uresničuje načelo usklajevanja interesov in sodelovanja državne in občinske ravni na območju posamezne razvojne regije. V RPP se država in občine dogovorijo in uskladijo o prostorskem razvoju posamezne razvojne regije in določijo bistvene razvojne priložnosti in usmeritve za občinske prostorske akte. Pri tem je treba slediti razvojnim ciljem EU, predvsem politiki, strategiji in zakonodaji EU za okoljske, energetske in podnebne cilje do leta 2030, ter Teritorialni agendi 2030 (<https://territorialagenda.eu/sl/>), ki poudarja pomen strateškega prostorskega načrtovanja (tudi regionalnega; izpostavljena cilja Pravična Evropa in Zelena Evropa). Po drugi strani pa je treba v RPP konkretizirati razvojne cilje iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije, njenih akcijskih programov ter regionalne politike in drugih razvojnih aktov države ter pri tem izhajati iz prostorskih potencialov, ki jih oblikujejo specifične kombinacije gospodarskih, družbenih in okoljskih značilnosti v urbanih, ruralnih ali obmejnih območjih v Sloveniji.

Dogovorjene rešitve v RPP morajo tako država kot občine upoštevati pri nadaljnjem načrtovanju in pri izvedbi načrtovanih prostorskih ureditev. Občine morajo usmeritve RPP glede zasnov posameznih ureditev lokalnega pomena (npr. večje gospodarske in industrijske cone) upoštevati pri pripravi občinskih prostorskih načrtov, na državni ravni pa morajo resorji zasnove prostorskih ureditev državnega pomena upoštevati pri pripravi državnih prostorskih načrtov.

4.1. Potrebe povezane z zahtevami nacionalnih strategij

Strategija razvoja Slovenije 2030

Strategija razvoja Slovenije 2030 ne opredeljuje neposredno potrebnih investicij za doseganje ciljev, je pa potrebo po naložbah možno razbrati iz formulacije posameznih ukrepov pri določenih ciljnih. Navajamo tiste, h katerim bo kot investicija v državno prostorsko podatkovno infrastrukturo, sodobne tehnološke rešitve in kapaciteto za njihovo uporabo prispevala priprava prve generacije RPP:

- Ukrep spodbujanja trajnostnega in vključujočega gospodarskega razvoja, ki bo omogočal zmanjševanje zaostanka za razvitejšimi državami in povečal kakovost življenja vseh
- Ukrep uporabe prostorskega načrtovanja za oblikovanje vozlišč nizkoogljičnega krožnega gospodarstva in razvojnih rešitev na regionalni in lokalni ravni s spodbujanjem inovacij, uporabe oblikovanja in informacijsko-komunikacijskih tehnologij
- Ukrep uvajanja ekosistemskega načina upravljanja naravnih virov in s preseganjem sektorskega načina razmišljanja, med drugim s pravočasnim usklajevanjem nacionalnih in čezmejnih interesov na presečnih področjih voda – hrana – energija – ekosistemi, ki se bodo v prihodnosti spreminjali in prilagajali tudi zaradi posledic podnebnih sprememb

Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050

Strategija prostorskega razvoja Slovenije do leta 2050 (krajše SPRS 2050) velja za razvojni prostorski dokument. Državni zbor Republike Slovenije jo je sprejel 28. 6. 2023 z resolucijo (Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050, Uradni list RS 72/23).

Za pripravo RPP so na podlagi SPRS 2050 pripravljene podrobnejše usmeritve glede prostorskega razvoja za vse razvojne regije.

Razvojne politike po posameznih področjih

Za večino vsebinskih področij so bile v zadnjih letih pripravljene in sprejete strategije razvoja do leta 2030. Ker imajo resorji v procesu priprave RPP pomembno vlogo, je ministrstvo 29. septembra 2022 izvedlo delavnico z vsemi resorji, na kateri smo jih seznanili z njihovo vlogo ter jih pozvali, da za potrebe priprave RPP zberejo razpoložljive podatke in strokovne podlage.

Resorji prenavljajo izhodišča, ki so jih podali za Operativni načrt o sodelovanju ministrstev pri pripravi regionalnih razvojnih programov za obdobje 2021–2027 (poglavje 2.4. Strateška izhodišča resornih politik).

4.2. Potrebe povezane z zahtevami sprejete zakonodaje

Zakon o urejanju prostora, sprejet konec leta 2021 (Uradni list št. 199/2021; ZUreP-3) dosledno izpeljuje načelo usklajevanja interesov in sodelovanja med udeleženci pri urejanju prostora, saj je inštrument regionalnega prostorskega planiranja ohranil. Naloge, ki se nanašajo na regionalno prostorsko planiranje, so izredno pomembne za upravljanje celotnega sistema urejanja prostora, zato je proces priprave prve generacije RPP nujen.

ZUreP-3 določa:

- namen in vsebino RPP
- kdo je pripravljavec RPP in njegove naloge

- postopek priprave in sprejetja RPP
- razmerje RPP z regionalnim razvojnim programom (RRP)
- rok za pripravo in sprejetje RPP
- način financiranja
- način spremljanja izvajanja RPP

RPP je strateški prostorski razvojni dokument, pripravljen na ravni razvojne regije. To so funkcionalne ozemeljske celote, določene s predpisi, ki urejajo skladen regionalni razvoj. V Sloveniji obstaja 12 razvojnih regij.

Ministrstvo je z dopisom št. 35025-1/2019-2550-2 in ponovno z dopisom št. 35025-1/2019-2550-13 vse občine v državi obvestilo, naj se občine v regiji začnejo med seboj pogovarjat in dogovarjat o potencialnem pripravljavcu RPP in jim priporočili, da pripravljavca RPP izberejo do konca leta 2022.

ZUreP-3 je določil, da morajo regije pripraviti in sprejeti regionalne prostorske plane do konca leta 2026 (1.1.2027). Ocenjujemo, da bi morali postopek priprave prve generacije RPP začeti v čim prej v letu 2023, da bodo lahko vse razvojne regije v državi do konca 2026 pripravile in sprejele RPP.

ZUreP-3 določa, da se sredstva za pripravo RPP zagotavljajo v občinskih in v državnem proračunu, pri čemer državni proračun zagotovi 60%.

Po sprejetju RPP pa mora pripravljavec spremljati izvajanja RPP ter vsaka 4 leta pripraviti Poročilo o prostorskem razvoju.

5. OPREDELITEV RAZVOJNIH MOŽNOSTI IN CILJEV

Država bo sofinancirala pripravo prve generacije RPP v vseh razvojnih regijah v Sloveniji. RPP bodo v pomoč pri pripravi integralnih projektov in s tem k celovitejšemu pristopu načrtovanju razvoja v finančni perspektivi 2028-2035.

RPP določa cilje in prednostne naloge prostorskega razvoja ter vsebuje usmeritve za prostorski razvoj regije, predvsem usmeritve za razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in urejanje krajine z ohranjanjem krajinske identitete. Med drugim opredeljuje mesta, druga urbana naselja oziroma morebitna druga naselja, ki so pomembna za razvoj regije, določa širša mestna območja, podaja zasnove omrežij družbene infrastrukture, gospodarske javne infrastrukture, stanovanjskih območij in zelenega sistema regije ter določa prednostna območja za razvoj posameznih dejavnosti, ki so pomembne za regije in povezave s sosednjimi območji.

Ključna vloga RPP je, da se z njim občine uskladijo in določijo zasnove prostorskih ureditev lokalnega pomena, ki segajo na območje več občin ali vplivajo na razvoj več občin, kot so prednostna razvojna območja za stanovanjsko oskrbo, večja nakupovalna središča, infrastrukturna vozlišča in prostorske ureditve, namenjene urejanju skupnega javnega potniškega prometa, območja za objekte družbene infrastrukture in prostorske ureditve, ki so neposredno namenjene opravljanju lokalnih gospodarskih javnih služb s področja varstva okolja.

Cilj je poenotena priprava prve generacije RPP v vseh razvojnih regijah v državi in ob tem zagotoviti:

- enotno uporabo razpoložljivih podatkov,

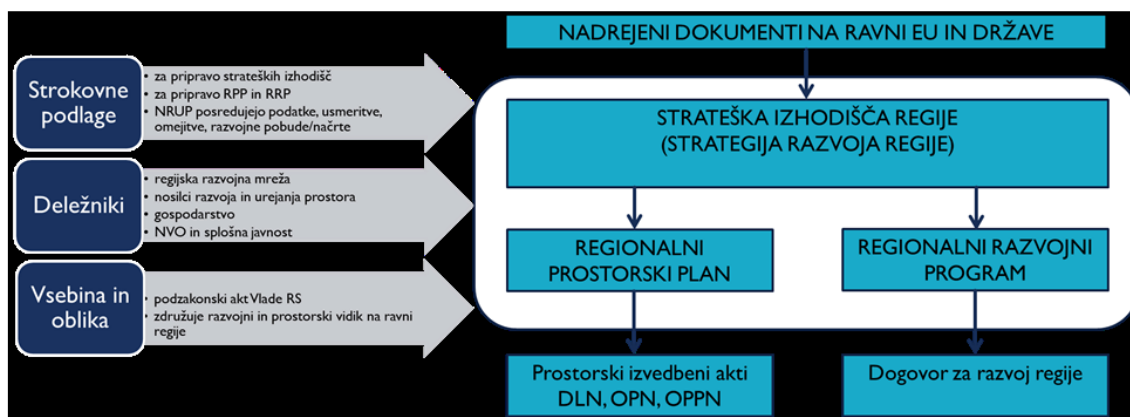
- strokovne, kakovostne in zakonite rešitve na področju prostorskega razvoja v regiji,
- usklajenost razvojnih rešitev na nacionalni in na medobčinski ravni,
- uravnoteženost razvojnih vidikov z namenom ohranjanja okolja,
- enoten postopek priprave RPP,
- vključenost vseh relevantnih deležnikov v postopek priprave RPP.

6. OPREDELITEV TEMELJNIH PRVIN

6.1. Predhodne idejne rešitve, študije in načrti

Na ministrstvu smo skupaj s tedanjim Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Direktoratom za regionalni razvoj z namenom celovitega strateškega pristopa na posamezno razvojno območje (»placebased«) poskušali povezati prostorsko in razvojno načrtovanje na regionalni ravni. Zato smo sofinancirali izdelavo CRP projekta »Model povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni«¹, Ministrstvo za javno upravo, Služba za lokalno samoupravo pa je sodelovalo kot opazovalec.

Novi model povezovanja na regionalni ravni naj bi podprl doseganje sinergijskih učinkov s pripravo integralnih projektov, s tem pa k večji učinkovitosti pri izvajanju trajnostnega razvoja. V okviru CRP projekta je bila predlagana priprava skupne Strategije razvoja regije kot dokument, v katerem se na podlagi analize, strateškega razmisleka in vključitve vseh ključnih udeležencev na participativen način določi vizijo in cilje razvoja ter način, kako jih dosegati. RRP in RPP pa sta dokumenta, ki na podlagi predhodno pripravljene Strategije razvoja regije določita ključne izvedbene korake in prostorske danosti, kako naj regija doseže zastavljene cilje razvoja.

Model povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni (vir: CRP)

Model povezovanja razvojnega in prostorskega načrtovanja na regionalni ravni naj bi bil podlaga za celovitejši pristop v okviru nove finančne perspektive 2021 – 2027. Vendar so bili rezultati CRP projekta le delno upoštevani pri pripravi ZUreP-2. Dodatno ministrstvo po uveljavitvi ZUreP-2 ni podprlo priprave RPP, zato so morale razvojne regije predloge RRP za obdobje 2021-2027 pripraviti brez celovitega razmisleka o prostorskem razvoju in brez preverjanja prostorske umeščenosti razvojnih projektov. Strateški razmislek o bodočem prostorskem razvoju regije pa

¹ Projekt V6-1652: Model povezovanja prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni v okviru Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2016« v letu 2016; dr. Janez Nared s sodelavci, GIAM, IER, FGG in ACER, marec 2018; <https://giam.zrc-sazu.si/si/V6-1652>

se skladno z veljavno zakonodajo na področju skladnega regionalnega razvoja in urejanja prostora še vedno izvaja ločeno v ločenih razvojnih dokumentih, RRP in RPP.

Ker je RPP nov dokument, s katerim doslej nismo imeli izkušenj, razen poskusov priprave regionalnih zasnov prostorskega razvoja (krajše RZPR) po ZUreP-1 iz leta 2003, je ministrstvo v letu 2019 Urbanističnemu inštitutu Republike Slovenije (krajše UIRS) naročilo izdelavo strokovnega gradiva za navodilo za vsebino, obliko in način priprave RPP2. Ocenili smo, da za pripravo RPP potrebujemo jasna in enotna navodila, saj bi v nasprotnem primeru ob pomanjkanju izkušenj pripravljavcev na regionalni ravni, verjetno dobili medsebojno neprimerljive dokumente ali celo njihovo vprašljivo kakovost. Cilj naloge je bil pripraviti navodila o vsebini in obliki RPP skupaj z ilustrativnimi / vzorčnimi prikazi ter navodila glede načina priprave RPP.

Dodatno smo na ministrstvu v okviru pilotnega projekta za implementacijo prostorske in gradbene zakonodaje (PILOT MOP) testirali med drugim tudi pripravo RPP, v okviru področja 1 Zagotovitev podatkov za vzpostavitev prostorskega planiranja na regionalni ravni (PILOT MOP – področje 1 RPP)3. Rezultati in ugotovitve v projektu Pilot MOP – Področje 1 RPP bodo lahko podlaga za sistematično uvedbo regionalnega prostorskega planiranja v Sloveniji. Projekt se je zaključil konec leta 2022. Z njim smo želeli:

- poenotiti način priprave, vsebino in obliko RPP,
- opredeliti terminske, kadrovske in finančne pogoje za pripravo RPP,
- preizkusiti pripravo RPP z vidika sistemske uvedbe regionalnega prostorskega planiranja kot kontinuiranega procesa.

6.2. Okvirni obseg in specifikacije stroškov

Okvirna vrednost in merila za določanje vrednosti priprave RPP so bila predlagana že v projektu CRP. Sredstva, potrebna za pripravo RPP so bila ocenjena v višini 1.800.000 EUR, povprečno po 150.000 EUR na razvojno regijo. Okvirni strošek priprave RPP je bil ponovno preverjen v kasnejših nalogah.

Ob predlogu ZUreP-2 v obravnavo Vladi RS leta 2017 je ministrstvo v vladnem gradivu ocenilo in podrobneje navedlo posledice, ki naj bi jih imel sprejem zakona tudi zaradi uvajanja novega inštrumenta RPP v vseh 12 razvojnih regijah, v vrednosti nad 40.000 EUR.

Pri oceni finančnih posledic se je izhajalo, da naj bi bila priprava RPP vsebinsko povezana s pripravo RRP. Zato bi lahko uporabili določene strokovne podlage, ki že obstajajo, prav tako pa tudi usposobljen kader, ki bi usklajeval različne interese v prostoru. V okvirni strošek priprave RPP so bila vključena sredstva za vodenje postopka priprave, sredstva za izdelavo samega dokumenta in sredstva za izdelavo njegovih strokovnih podlag in ocenjena v višini cca. 300.000,00 EUR na razvojno regijo, kar pomeni skupaj 3.600.000,00 EUR.

Na ministrstvu smo na podlagi predhodnih študij in ugotovitev ponovno ocenili strošek priprave prve generacije RPP in vključili naslednje nujne stroške:

- strošek pripravljavca RPP,
- strošek izdelave RPP,
- stroške izdelave obveznih strokovnih podlag po ZUreP-3,

² Priprava navodila za vsebino, obliko in način priprave regionalnega prostorskega plana; Urbanistični inštitut Republike Slovenije, Simon Koblar s sodelavci, 2019; https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostor_regionalno/navodila_vsebina_oblika_nacin_priprave_rpp.pdf

³ Pilotni projekt za implementacijo prostorske in gradbene zakonodaje, področje 1 Zagotovitev podatkov za vzpostavitev prostorskega planiranja na regionalni ravni; PILOT MOP – področje 1 RPP; Geodetski inštitut Slovenije, 2022; <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/projekt-pilot-mop/>

- strošek izdelave Okoljskega poročila za potrebe postopka celovite presoje vplivov na okolje po predpisih, ki urejajo področje varstva okolja.

nujne naloge	ovrednotenje naloge	na regijo	za 4 leta (2023-2026) za vse regije
Priprava RPP	39.196,00 EUR/leto - strošek 1 zaposlenega pri pripravljavcu RPP (vrednost standardnega stroška na upravičenega zaposlenega)	156.784 EUR	1.881.408 EUR
	Materialni stroški pripravljavca RPP	10.000 EUR	120.000 EUR
Izdelava RPP	cca 150.000 EUR (povprečen enkraten znesek) (za delitev med regijami se upošteva kriterije, ki jih je predlagal UIRS)	cca 150.000 EUR	1.800.000 EUR
Izdelava OP (CPVO)	cca 100.000 EUR (enkraten znesek)	100.000 EUR	1.200.000 EUR
Izdelava obveznih SP po ZUreP-3	cca 250.000 EUR (enkraten znesek - naroči MOP-DzPGS)	cca 21.000 EUR	250.000 EUR
		cca 437.784 EUR	5.501.584 EUR

Razdelitev nujnih stroškov vrednosti priprave prve generacije RPP (vir: MOP-DzPGS, 2022)

Strošek pripravljavca RPP

Skladno z ZUreP-3 pripravljavec RPP vodi postopek priprave RPP. V okviru tega opravlja naslednje organizacijske in koordinacijske naloge:

- skrbi za usklajevanje interesov med državo in občinami v območju razvojne regije,
- si prizadeva za sodelovanje vseh relevantnih udeležencev pri urejanju prostora,
- skrbi za zgodnje in učinkovito obveščanje in sodelovanje javnosti,
- izdelavo RPP, njegovih posameznih sestavin, izdelavo SP za njegovo pripravo v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje, naroči ustreznim zunanjim izdelovalcem, ki za ta namen zagotovijo sodelovanje interdisciplinarne skupine strokovnjakov,
- izdelavo Okoljskega poročila za RPP v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje, naroči ustreznim zunanjim izdelovalcem.

Pripravljavec RPP mora za namen vodenja postopka priprave RPP zaposlovati ustrezno usposobljeno osebo, t.j. strokovnjaka s področja prostorskega načrtovanja, ki je lahko strokovnjak s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, prostorskega načrtovanja, geografije ali znanosti o okolju.

Strošek 1 zaposlenega (1 FTE - vrednost standardnega stroška na upravičenega zaposlenega) pri pripravljavcu RPP ocenjujemo kot vrednost standardnega stroška na upravičenega zaposlenega v višini 39.196,00 EUR /leto.

Pripravljavec RPP bo zaradi priprave RPP imel tudi dodatne materialne stroške, ki pa za cel proces priprave prve generacije RPP ne bi smeli presežati 10.000,00 EUR (ocenjeno v okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP).

Strošek izdelave RPP

Okvirna vrednost izdelave in merila za določanje vrednosti izdelave RPP so bila predlagana že v projektu CRP, v kasnejših nalogah pa ponovno preverjena, dodatno pa so bili določeni tudi kriteriji za določitev vrednosti izdelave RPP.

Celoten strošek izdelave RPP v vseh regijah v državi je ocenjen na 1.800.000 EUR, povprečno po 150.000 EUR na razvojno regijo. Pri vseh podatkih se izračuna delež za posamezno regijo v primerjavi z vrednostjo za celotno Slovenijo.

Kriterija za določitev vrednosti izdelave RPP sta:

- število prebivalcev,
- površina regije v km².

Ker so razlike med regijami zelo velike, stroški povezani z izdelavo RPP pa niso odvisni le od teh dejavnikov, je vsaki regiji dodeljeno še 15.000 EUR. Na ta način se več denarja nameni izdelavi RPP v manjših regijah. Preostanek od 1.800.000 EUR pa je porazdeljen glede na razmerje med kazalniki v posameznih regijah.

Izdelan je tudi podrobnejši obrazec za izračun vrednosti izdelave RPP.

razvojna regija	delež	sredstva + fiksen delež	vrednost
Pomurska	6,0%	112.278 EUR	108.086 EUR
Podravska	13,1%	227.786 EUR	236.429 EUR
Koroška	4,2%	83.717 EUR	76.352 EUR
Savinjska	11,8%	206.377 EUR	212.641 EUR
Zasavska	2,5%	56.256 EUR	45.840 EUR
Posavska	4,2%	82.836 EUR	75.373 EUR
Jugovzhodna Slovenija	10,1%	178.111 EUR	181.234 EUR
Osrednjeslovenska	18,9%	321.685 EUR	340.761 EUR
Gorenjska	10,3%	181.572 EUR	185.080 EUR
Primorsko-notranjska	4,9%	93.678 EUR	87.420 EUR
Goriška	8,5%	153.404 EUR	153.782 EUR
Obalno-kraška	5,4%	102.301 EUR	97.001 EUR

Predlagane vrednosti za izdelavo RPP (vir: UIRS, november 2022)

Strošek izdelave obveznih strokovnih podlag po ZUreP-3

ZUreP-3 kot obvezne strokovne podlage za potrebe RPP določa:

1. strokovna podlaga, v kateri se na podlagi analize stanja v prostoru in razvojnih potreb določijo usmeritve za razvoj poselitve, razvoja v krajini in gospodarske javne infrastrukture,
2. urbanistična zasnova za mesta in druga urbana naselja (in po potrebi še za druga naselja...),
3. krajinska zasnova za posamezna krajinsko zaokrožena območja, če:
 - a. so v območju predvidene prostorske ureditve, ki bi lahko pomembno vplivale na krajino, zeleni sistem, kulturno dediščino, ohranjanje narave, varstvo kmetijskih zemljišč, varstvo gozdov in trajnostno rabo drugih naravnih virov ali prepoznavne značilnosti prostora, ali če gre za sanacijo razvrednotenega območja;
 - b. se v območju pojavljajo nasprotujoči si interesi v zvezi z rabo prostora.

Predpisane obvezne strokovne podlage je treba izdelati za vse razvojne regije v državi.

ZUreP-3 dopušča, da se vsebine, določene za urbanistično in krajinsko zasnovo lahko izdelajo v skupni strokovni podlagi, če je to smiselno glede na obravnavano območje. Dodatno dopušča tudi, da se pri urbanistični in krajinski zasnovi vsebina in stopnja podrobnosti obdelave rešitev ustrezno prilagodi vrsti, vsebini in namenu prostorskega akta, za katerega se pripravlja.

Za pripravo urbanistične in krajinske zasnove sta izdelani priporočili:

- Priporočilo za izdelavo urbanistične zasnove (izdelal UIRS s sodelavkama Bogdano Dražič in Katjo Repič Vogelnik, 2020);
- Priporočilo za izdelavo krajinske zasnove (izdelal UIRS s sodelavci Alešem Mlakarjem, Manco Jug, Gregorjem Pretnarjem in Jelko Hudoklin, 2020).

Priporočili sta izdelani na podlagi določb ZUreP-2, nista obvezujoče narave in ne vključujeta priporočil za izdelavo urbanistične in krajinske zasnove na regionalni ravni oziroma so te usmeritve pomanjkljive. Obe priporočili sta narejeni zelo podrobno, prepodrobno za nivo regionalnega prostorskega načrtovanja. V obeh priporočilih med izhodišči niso navedene zasnove iz SPRS temveč le cilji SPRS, kar ni ustrezno z vidika usmerjanja trajnostnega prostorskega razvoja.

Glede na navedene zakonske zahteve na ministrstvu ocenjujemo, da je smiselno obvezne strokovne podlage glede na vsebino in podrobnost RPP generalizirati in pri tem v največji možni meri izhajati iz že izdelanih študij in drugih gradiv. Nujno je obvezne strokovne podlage izdelati za vse regije na enak, primerljiv način na podlagi enotne uporabe razpoložljivih podatkov o prostoru, ki so zagotovljeni za območja razvojnih regij. Zato smo predhodno UIRS naročili nalogo »Izdelava strokovno tehničnih izhodišč in usmeritev za obvezne strokovne podlage za Regionalne prostorske pane«, ki bo neposredna podlaga za projektno nalogo za izdelavo predmetnih OP.

V okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP je bil podan predlog, da v okviru procesa priprave prve generacije RPP na ministrstvu zberemo in do določene mere analiziramo razpoložljive podatke o prostoru, centralizirano za vse razvojne regije (strokovne podlage; prostorski podatki – npr. veljavni prostorski akti, zavarovana območja, gospodarska javna infrastruktura (in z njo povezani varovalni pasovi; relevantni statistični podatki). S tem bi dosegli določeno racionalizacijo porabe sredstev.

Ker želimo pridobiti primerljive RPP, izdelane na enoten način na podlagi ustreznih razpoložljivih podatkov, bomo na ministrstvu za vse razvojne regije v državi zagotovili obvezne strokovne podlage po ZUreP-3. Izdelava le-teh je predvidena v letu 2023 in 2024 ob pogoju, da bomo pravočasno in uspešno izvedli postopke javnega naročanja in izbrali izdelovalce obveznih strokovnih podlag. Izdelavo obeh obveznih strokovnih podlag ocenjujemo na cca 250.000 EUR .

Strošek izdelave Okoljskega poročila za potrebe postopka celovite presoje vplivov na okolje po predpisih, ki urejajo področje varstva okolja.

ZUreP-3 določa, da se za vse strateške prostorske akte izvede postopek celovite presoje vplivov na okolje kot to določajo predpisi s področja varstva okolja (69. člen; ne glede na določbe 5. odstavka, 78. člena). ZUreP-3 je dodatno določil, cit. »da se obseg in vsebina okoljskega poročila prilagodita obsegu in vsebini prostorskega strateškega akta«.

Glede na namen in vsebino RPP je smiselno okoljsko poročilo (OP) za RPP generalizirati oziroma ga prilagoditi vsebini in podrobnosti RPP, ter izdelati strokovne podlage (SP) na način, da bodo omogočale presojo izvedbe RPP na okolje. je smiselno predhodno preveriti dostopnost podatkov o okolju, potrebnih za okoljsko presojo načrtovalskih rešitev iz RPP, vsebino OP generalizirati primerno vsebini RPP ter dodatno prilagoditi način okoljske presoje.

Zato smo na ministrstvu, Direktoratu za prostor in graditev, v okviru naloge »Izdelava strokovno tehničnih izhodišč in usmeritev za obvezne strokovne podlage za Regionalne prostorske pane« naročili tudi izdelavo izhodišč in usmeritev za generalizacijo OP za RPP in SP za potrebe postopkov CPVO. Le ta bodo neposredna podlaga za projektno nalogo za izdelavo predmetnih OP.

Glede na dosedanje izkušnje z naročanjem izdelave OP (po analogiji z izdelavo OP, ki ga je ministrstvo zagotovilo za Pomorski prostorski plan Slovenije) ocenjujemo višino sredstev potrebnih za izdelavo OP za RPP v vseh razvojnih regijah na 1.200.000 EUR. Podrobnejši zneski na posamezno razvojno regijo so določeni ob upoštevanju enakih kriterijev kot za vrednost izdelave RPP (število prebivalcev in površina regije v km²).

Razvojna regija	Vrednost OP za RPP
Pomurska	80.000 EUR
Podravska	120.000 EUR
Koroška	80.000 EUR
Savinjska	110.000 EUR
Zasavska	80.000 EUR
Posavska	80.000 EUR
Jugovzhodna Slovenija	120.000 EUR
Osrednjeslovenska	120.000 EUR
Gorenjska	100.000 EUR
Primorsko-notranjska	90.000 EUR
Goriška	120.000 EUR
Obalno-kraška	100.000 EUR
skupaj	1.200.000 EUR

Predlagane vrednosti za izdelavo OP za RPP (vir: ZaVita d.o.o., december 2022)

6.3. Kadrovsko – organizacijska shema

Postopek priprave RPP je zasnovan na sodoben vključujoč način, ki omogoča odprto razpravo, medsebojno soočenje in preveritev različnih vsebinskih in interesnih izhodišč, predvsem pa pripravo vsebinsko usklajenega dokumenta, ki bo sprejet in podprt s strani vseh relevantnih udeležencev.

Pri pripravi RPP bodo sodelovali vsi relevantni udeleženci pri urejanju prostora na nacionalni in lokalni ravni. Pri pripravi RPP želimo uvesti participativni pristop, saj želimo aktivnejšo vlogo resorjev (ministrstva in državne javne službe) in drugih deležnikov, ki naj proaktivno sodelujejo v postopku priprave in soustvarjajo razvojne zgodbe.

Skladno z ZUreP-3 bodo v postopku priprave RPP sodelovali naslednji udeleženci pri urejanju prostora (v nadaljevanju udeleženci), vsak v okviru svojih pristojnosti:

- pripravljavec RPP,
- izdelovalec RPP,
- občine v posamezni razvojni regiji,
- resorji, ministrstva in državne javne službe,
- lokalne gospodarske javne službe,
- predstavniki ključnih gospodarskih subjektov na območju razvojne regije,
- predstavniki nevladnih organizacij (kot predstavniki javnosti),

- organi odločanja v razvojni regiji: Svet regije in Razvojni svet regije,
- ministrstvo pristojno za prostor, Direktorat za prostor in graditev,
- Komisija vlade za prostorski razvoj in Prostorski svet,
- Vlada Republike Slovenije.

Pripravlavec RPP

Skladno z ZUreP-3 je pripravljavec RPP pravna oseba, v večinski javni lasti, kot to določajo predpisi o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Pripravljavca RPP za celotno območje vsake razvojne regije izberejo občine v regiji (v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje).

Ministrstvo je z dopisom št. 35025-1/2019-2550-2 vse občine v državi že obvestilo, da se občine v regiji začnejo med seboj pogovarjati o potencialnem pripravljavcu RPP in jim priporočili, da pripravljavca RPP izberejo do konca leta 2022. Ministrstvo je v juliju 2022 dodatno vsem občinam poslalo ponovno priporočilo.

Izbrani pripravljavec RPP bo za tekoče programsko obdobje vključen v regijsko razvojno mrežo, kot jo določajo predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.

Občine na območju razvojne regije naj se med sabo dogovorijo, izbor pripravjavca RPP pa potrdi svet regije s sprejemom sklepa.

Pripravlavec RPP v okviru vodenja postopka priprave RPP izvede naslednje aktivnosti:

1. zbere izdelane strokovne podlage in druga gradiva, relevantna za pripravo RPP,
2. izvede posvetovanja z občinami, resorji in javnostjo o želenem prostorskem razvoju ter se dogovori in uskladi o okvirni vsebini RPP, o postopku priprave RPP in o načinu sodelovanja s posameznimi udeleženci pri urejanju prostora in sosednjimi razvojnimi regijami;
3. v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje zagotovi:
 - a. izdelovalca RPP,
 - b. izdelovalca OP za RPP za potrebe postopka celovite presoje vplivov na okolje,
 - c. po potrebi izdelavo dodatnih (podrobnejših) SP, ki jih je treba za potrebe naroči izdelavo RPP zunanjemu izdelovalcu, ki ga izbere na podlagi predpisov s področja javnega naročanja;
4. z gradivi iz posameznih faz priprave RPP seznanja vse občine na območju razvojne regije, vključene resorje in javnost,
5. zagotavlja usklajeno delo izdelovalca RPP in izdelovalca OP za RPP,
6. organizira usklajevanja v primeru neusklajenih vsebin RPP (s posameznimi občinami, s sosednjimi regijami),
7. pripravlja gradiva za potrditev oziroma obravnavo RPP ali njegovih vsebin v posameznih fazah priprave RPP na Prostorskem svetu in Komisiji vlade za prostorski razvoj ter na Vladi RS,
8. pripravlja gradiva za potrditev RPP v posameznih fazah priprave RPP na Razvojnem svetu regije in na Svetu regije,
9. zagotovi predstavnika Razvojnega sveta regije, določenega v skladu s predpisi, ki urejajo skladen regionalni razvoj, kot nestalnega člana Komisije vlade za prostorski razvoj, kadar leta obravnava tematiko, ki vpliva na prostorski razvoj razvojne regije.
10. Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja ažurno seznanja o poteku postopka priprave RPP,
11. gradiva v posameznih fazah priprave RPP pripravi za objavo v prostorsko informacijskem sistemu ministrstva.

Izdelovalec RPP

Izdelovalca RPP zagotovi pripravljavec RPP v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje. Izdelovalec RPP je lahko pravna oseba v zasebni lasti, ki zagotavlja interdisciplinarno skupino strokovnjakov.

Izdelovalec RPP mora vsebino in obliko RPP pripraviti na interdisciplinaren, okoljsko vzdržen in družbeno odgovoren način. V postopku priprave RPP mora sodelovati s pripravljavcem RPP pri usklajevanju vsebin RPP ter pripravljavcu svetovati pri izbiri najustreznejših rešitev / pri odločitvah glede prostorskega razvoja v razvojni regiji.

Izdelovalec RPP pred začetkom izdelave RPP imenuje odgovornega vodjo (v nadaljnjem besedilu: odgovorni vodja) ter zagotovi interdisciplinarno skupino strokovnjakov za izdelavo RPP, ki jo glede na značilnosti in potrebe posameznega RPP sestavljajo strokovnjakinje ali strokovnjaki (v nadaljnjem besedilu: strokovnjaki) s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, prostorskega načrtovanja, gradbeništva, geografije, geodezije, ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine, varovanja zdravja ljudi, urejanja voda, varstva okolja, prometa in druge gospodarske javne infrastrukture, prava, urbane ekonomije, socialnih zadev, sociologije, psihologije, agronomije, gozdarstva in drugih relevantnih področij, ki jih obravnava posamezen RPP.

V okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP so testne regije predlagale spremembe glede interdisciplinarnih skupin, ki naj jo zagotavlja izdelovalec RPP. Priporočajo, naj se glede na značilnosti RPP, njegovo merilo in s tem raven obravnave, ki je izrazito strateška in ne izvedbena, interdisciplinarnost zagotavlja s skupino sestavljeno iz arhitektov, krajinskih arhitektov, prostorskih načrtovalcev, geografov in komunikologov/sociologov/antropologov ali drugih, ki imajo izkušnje s komunikacijo z javnostjo.

Ker se bodo pripravljavci RPP med seboj razlikovali, ocenjujejo, da je bistveno, da se omenjena znanja za izdelavo RPP zagotavljajo na ravni celotne skupine pripravljavec/izdelovalec. Glede na vsebino, obseg in obliko RPP naj se ta skupina po potrebi dopolni z osebo s področja gradbeništva, prometnega inženirstva, agrarne ekonomije, biologije, ekonomije (urbana ekonomika), gozdarstva, ekologije, geodezije in po potrebi ostalih.

Občine v postopku priprave RPP

Občine na območju posamezne razvojne regije v postopku priprave RPP aktivno sodelujejo, vendar le-to ne pomeni bistvenih novih oziroma dodatnih obremenitev zaposlenih v občinskih upravah.

Občine morajo v postopku priprave RPP opravljati naslednje naloge:

1. izbrati pripravljavca RPP,
2. pripravljavcu RPP zagotoviti dostop do vseh veljavnih občinskih prostorskih aktov in do relevantnih strokovnih podlag,
3. s pripravljavcem RPP sodelovati v vseh fazah priprave RPP,
4. gradiva v posameznih fazah priprave RPP po potrebi obravnavati na občinskih svetih.

Resorji, ministrstva in državne javne službe, ter lokalne gospodarske javne službe

Pri pripravi RPP na državni (nacionalni) ravni sodelujejo resorji, ministrstva in državne javne službe, ki so pristojni za načrtovanje in za izvajanje posameznih vsebin RPP; na lokalni ravni pa

poleg občin še lokalne gospodarske javne službe. V postopku priprave RPP aktivno sodelujejo v vseh fazah priprave RPP, vsak za svoje področje pristojnosti.

Resorji skrbijo za enotno zastopanje vseh resornih javnih interesov ter v okviru svojih pristojnosti prispevajo k pripravi RPP in uresničevanju trajnostnega prostorskega razvoja.

V okviru postopka priprave RPP sodelujejo na način:

1. Pred začetkom postopka priprave RPP pripravljavcu RPP posredujejo strateška razvojna izhodišča iz zakonodaje, resornih strategij in drugih razvojnih dokumentov, ki so relevantna za pripravo RPP;
2. Sodelujejo pri izdelavi Izhodišč za pripravo RPP;
3. za vsebine iz njihove pristojnosti, ki bodo vključene v pripravo RPP, zagotovijo ustrezne strokovne podlage tako, da omogočajo predstavitev razvojnih in varstvenih interesov za razvojno regijo in sosednja območja.
4. Sodelujejo s pripravljavcem in izdelovalcem RPP pri usklajevanju posameznih vsebin RPP.
5. V času javne razprave o osnutku RPP izdajo mnenja o osnutku, v katerih ugotavljajo skladnost osnutka s predpisi in razvojnimi dokumenti iz svoje pristojnosti ter strokovnimi podlagami, ki so jih zagotovili v postopku priprave RPP.

Predstavniki ključnih gospodarskih subjektov na območju razvojne regije

V projektu PILOT MOP – področje 1 RPP je bilo ugotovljeno, da je nabor deležnikov v posamezni razvojni regiji praviloma odvisen od vsebin RPP ter od situacije v posamezni razvojni regiji. Zato bo vključevanje predstavnikov gospodarstva v postopek priprave RPP različen po razvojnih regijah.

Predlagamo, da se v postopek priprave RPP vključi najmanj predstavnike gospodarstva iz razvojnega sveta regije ter obrtne in gospodarske zbornice na regionalni ravni, ki delujejo na območju posamezne razvojne regije. Pripravljavec RPP v sodelovanju z regijsko obrtno in gospodarsko zbornico določi gospodarske subjekte, ki jih je smiselno vključiti v pripravo RPP.

Predstavniki nevladnih organizacij (kot predstavniki javnosti)

V projektu PILOT MOP – področje 1 RPP je bilo ugotovljeno, da je nabor deležnikov v posamezni razvojni regiji praviloma odvisen od vsebin RPP ter od situacije v posamezni razvojni regiji. Zato bo vključevanje predstavnikov nevladnih organizacij v postopek priprave RPP različen po razvojnih regijah.

Predlagamo, da se v postopek priprave RPP vključi najmanj regionalna stičišča nevladnih organizacij in posamične nevladne organizacije, ki na območju posamezne razvojne regije delujejo na področju urejanja prostora.

Organi odločanja v razvojni regiji: Svet regije in Razvojni svet regije

Razvojni svet regije skladno z ZUreP-3, določen v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja, sprejme RPP. RPP morata predhodno potrditi Vlada Republike Slovenije in Svet regije, določen v skladu s predpisi, ki urejajo spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.

Razvojni svet regije zagotovi predstavnika, ki kot nestalni član sodeluje na sejah Komisije vlade za prostorski razvoj, kadar le-ta obravnava tematiko, ki vpliva na prostorski razvoj razvojne regije.

Svet regije in Razvojni svet regije po potrebi obravnavata in potrjujeta gradiva v posameznih fazah priprave RPP, obvezno pa sta vključena v naslednje faze postopka priprave RPP:

- obravnava in potrditev izbora pripravljavca RPP;
- obravnava in potrditev Izhodišč za pripravo RPP;
- obravnava in potrditev osnutka RPP in odločitev o izvedbi javne razprave;
- obravnava in potrditev predloga RPP za obravnavo na Vladi RS.

Ministrstvo pristojno za prostor, Direktorat za prostor in graditev

Ministrstvo pristojno za prostor, Direktorat za prostor in graditev, v okviru svojih pristojnosti v postopku priprave RPP nastopa v 3 vlogah:

1. kot resor pristojen za področje prostorskega razvoja tako, da v postopkih priprave prostorskih aktov skrbi za upoštevanje nadrejenih prostorskih aktov in državnih pravil urejanja prostora iz njegove pristojnosti,
2. kot financer 60 % deleža stroška priprave RPP,
3. zaradi zagotavljanja ekonomičnosti postopka priprave RPP kot pomoč pripravljavcem RPP pri usklajevanju in koordiniranju resorjev na državni ravni.

Ministrstvo v postopkih priprave RPP aktivno sodeluje z izvajanjem naslednjih nalog:

- s koordinacijo in usklajevanjem resorjev na državni ravni,
- na predlog pripravljavca RPP skliče skupne usklajevalne sestanke več nosilcev urejanja prostora, nosilci urejanja prostora pa morajo z ministrstvom sodelovati,
- sodeluje pri vsebinski pripravi državnih izhodišč za pripravo RPP,
- na predlog pripravljavca RPP sodeluje pri pripravi gradiv za obravnavo na Komisiji vlade za prostorski razvoj v vseh fazah priprave RPP,
- izvaja vse potrebno v zvezi s sofinanciranjem priprave RPP.

Ministrstvo bo v okviru procesa priprave prve generacije RPP zagotovilo:

- obvezne strokovne podlage po ZUreP-3,
- 4 skrbnike, ki bodo regijam v pomoč pri pripravi RPP (po vzoru Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj, Direktorata za regionalni razvoj),
- sredstva v višini 60 % za sofinanciranje nujnih nalog v okviru priprave prve generacije RPP.

Komisija vlade za prostorski razvoj in Prostorski svet

Že ZUreP-2 iz leta 2017 je določil vzpostavitev Komisije za prostorski razvoj Vlade RS (v nadaljnjem besedilu: Komisija za prostorski razvoj) kot stalno delovno telo vlade, ki na medresorski ravni zagotavlja usklajenost in upoštevanje ciljev urejanja prostora in Strategije prostorskega razvoja Slovenije. Gre za politično telo, kateremu nudi strokovno podporo Prostorski svet in samo ministrstvo pristojno za prostor. Ima svojo vlogo kot potrjevalec določenih odločitev (npr. Strategije prostorskega razvoja Slovenije, RPP, poročila o prostorskem razvoju Slovenije) ali kot mnenjedajalec, ki v postopkih prevlade javne koristi daje mnenja v primeru neuskklajenih interesov resorjev in v primerih prevlade ene javne koristi nad drugo.

Komisija za prostorski razvoj izda mnenje o RPP. V postopku priprave RPP pa lahko sodeluje še, da v primeru neuskklajenosti posameznih vsebin RPP, ki se nanašajo nasprotja javnih interesov, oblikuje mnenje in ga v postopku odločanja o načinu razrešitve nasprotja predloži vladi. Kadar obravnava tematiko, ki vpliva na prostorski razvoj razvojne regije, je njen nestalni član lahko tudi predstavnik razvojnega sveta regije v skladu s predpisi, ki urejajo skladen regionalni razvoj.

Prostorski svet ustanovi minister z namenom koordiniranja, usklajevanja, usmerjanja ter strokovnega svetovanja ministrstvu in Komisiji za prostorski razvoj. Prostorski svet sodeluje v postopku priprave RPP le glede razreševanja nasprotij javnih interesov in sicer lahko pripravljavcu RPP priporoči glede uvedbe postopka razrešitve nasprotja javnih interesov ter obravnava ustreznost predloga razrešitve nasprotja javnih interesov.

Vlada Republike Slovenije

Skladno z ZUreP-3 Vlada Republike Slovenije obravnava in potrdi predlog RPP.

Vlada Republike Slovenije lahko v postopku priprave RPP po potrebi, na podlagi predhodnega mnenja Komisije vlade za prostorski razvoj o načinu razrešitve nasprotja javnih interesov, odloči o prevladi javnega interesa.

6.4. Popis potrebne dokumentacije s časovnim načrtom priprave

ZUreP-3 določa, da morajo razvojne regije pripraviti in sprejeti RPP do konca leta 2026 oziroma do 1. 1. 2027. V okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP so izvajalci predlagali, da je glede na rezultate in ugotovitve testiranja smiselno, da se čim prej začne s pripravo RPP v vseh razvojnih regijah v državi. Glede na navedeno in na podlagi dosedanjih izkušenj (primerljiva je priprava Pomorskega prostorskega plana Slovenije) ocenjujemo, da bi morali s postopki priprave prve generacije RPP začeti takoj po zaključku projekta PILOT MOP – področje 1 RPP, t.j. čim prej v letu 2023.

Postopek priprave Pomorskega prostorskega plana Slovenije je sicer potekal le 25 mesecev, od 13. 6. 2019 do 15. 7. 2021, vendar so predhodne aktivnosti v zvezi s pomorskih prostorskim načrtovanjem potekale vse od leta 2004. V primeru RPP predhodne aktivnosti v takem obsegu še niso izvedene, zato smo na ministrstvu ocenili, da je smiselno procesu priprave prve generacije RPP nameniti daljše obdobje.

V postopku priprave RPP je treba največ časa nameniti izdelavi strokovnih podlag in usklajevanju strokovnih rešitev RPP.

Izdelava strokovnih podlag

Testne regije so v okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP predlagale, da je treba strokovne podlage izdelati že za potrebe priprave Izhodišč za pripravo RPP. Strokovne podlage so po vsebini lahko splošne, generalizirane, ter podrobnejše, specifične strokovne podlage za posamezne razvojne izzive v regiji.

Ker so med regijami razlike, ocenjujemo, da je treba izdelavi strokovnih podlag za RPP nameniti daljše obdobje, to je leti 2023 in 2024. Na ta način bi lahko svoje strokovne podlage pravočasno zagotovili tudi resorji na državni ravni, ministrstva in državne javne službe.

Ker želimo pridobiti primerljive RPP, izdelane na enoten način na podlagi ustreznih razpoložljivih podatkov, bomo na ministrstvu dodatno za vse razvojne regije v državi zagotovili obvezne strokovne podlage. Odločili smo se za izdelavo obveznih strokovnih podlag za potrebe RPP po

ZUreP-3 za vse razvojne regije v državi. Izdelavo obveznih strokovnih podlag ocenjujemo na cca 250.000 €.

Usklajevanje rešitev RPP

Koliko časa bo v postopkih priprave RPP potrebno za usklajevanje strokovnih rešitev, je težje oceniti. Dolžina časa, porabljenega za usklajevanje, je v veliki meri odvisna od aktivnega sodelovanja resorjev in njihove pripravljenosti za usklajevanje ter od kvalitete in obsega zagotovljenih strokovnih podlag.

V postopku priprave RPP je bistvenega pomena usklajevanje strokovnih rešitev v okviru priprave osnutka RPP, to je v času do javne razprave osnutka RPP. Usklajevanje po javni razpravi je namenjeno le izboljšavi in dopolnjevanju že opredeljenih strokovnih rešitev.

Aktivnosti po letih

Ker ZUreP-3 določa, da morajo razvojne regije pripraviti in sprejeti RPP do konca leta 2026 oziroma do 1. 1. 2027, so aktivnosti za proces priprave prve generacije RPP predvidene v obdobju od 2023 do konca 2026.

2022-2023

pripravljalne
aktivnosti

do konca 2024

potrditev Izhodišč
za pripravo RPP

do konca 2025

javna razprava
o RPP

do konca 2026

sprejem RPP

Faze priprave RPP in s tem povezane aktivnosti so po letih razdeljene na optimalen način, da bodo lahko vse razvojne regije uspešno zaključile postopke in sprejele RPP. Dodatno je za tiste razvojne regije, ki zaradi objektivnih razlogov ne bodo pripravile in sprejele RPP v zakonsko predvidenem roku, predvideno sofinanciranje še v prvi polovici leta 2027, t.j. do 30. 6. 2027.

V nadaljevanju so podrobneje navedene aktivnosti po posameznih letih od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2027:

1. v letu 2023 (od 1. 1. 2023 dalje):

- sofinanciranje postopka priprave RPP (1 FTE (strošek upravičenega zaposlenega) + materialni stroški),
- sofinanciranje izdelave RPP (izdelava in usklajevanje Izhodišč za pripravo RPP; 1/4 stroška izdelave RPP)
- financiranje izdelave Okoljskega poročila za postopek CPVO (1/4 stroška) ter
- financiranje izdelave obveznih strokovnih podlag po ZUreP (1/2 stroška obveznih SP);

2. v letu 2024:

- sofinanciranje postopka priprave RPP (1 FTE (strošek upravičenega zaposlenega) + materialni stroški),
- sofinanciranje izdelave RPP (izdelava in usklajevanje osnutka RPP; 1/4 stroška izdelave RPP),

- financiranje izdelave Okoljskega poročila za postopek CPVO (1/2 stroška izdelave OP) ter
 - financiranje izdelave obveznih strokovnih podlag po ZUreP (1/2 stroška obveznih SP)
- 3. v letu 2025:**
- sofinanciranje postopka priprave RPP (1 FTE (strošek upravičenega zaposlenega + materialni stroški),
 - sofinanciranje izdelave RPP (javna razprava in usklajevanje RPP po javni razpravi; 1/4 stroška izdelave RPP) ter
 - financiranje izdelave Okoljskega poročila za postopek CPVO (1/4 stroška izdelave OP);
- 4. v letu 2026:**
- sofinanciranje postopka priprave RPP (1 FTE (strošek upravičenega zaposlenega + materialni stroški),
 - sofinanciranje izdelave RPP (usklajevanje predloga RPP za sprejem; 1/4 stroška izdelave RPP);
- 5. v letu 2027 (do 30. 6. 2027)**
- sofinanciranje postopka priprave RPP za 6 mesecev (1 FTE (strošek upravičenega zaposlenega) + materialni stroški)
 - sofinanciranje izdelave RPP (usklajevanje predloga RPP za sprejem) – ni predvidenih stroškov

Razdelitev financiranja po letih

Na podlagi razdelitve aktivnosti v procesu priprave prve generacije RPP je ocenjen strošek priprave prve generacije RPP razdeljen po letih od 2023 do 2026.

Skupna vrednost projekta znaša 5.501.584 €

ZUreP-3 določa, da se sredstva za izdelavo RPP zagotavljajo v občinskih in v državnem proračunu, pri čemer državni proračun zagotovi 60%.

Sofinanciranje priprave RPP:

- strošek države – 60% znaša 3.300.950,40 €
- strošek občin – 40% znaša 2.200.633,60 €

Ključ delitve stroška med občinami

ZUreP-3 predpisuje le, da 40 % stroška priprave RPP prevzamejo občine, ne predpisuje pa načina razdelitve tega stroška med občinami v posamezni razvojni regiji.

V Sloveniji imamo 212 občin, ki se med seboj razlikujejo tako po velikosti kot tudi po številu prebivalcev. Zato je izračunan le povprečni znesek, ki naj bi ga občine sofinancirale, ki pa ne pomeni nujno dejanskega zneska.

Ker ZUreP-3 ne določa ključa za delitev stroška priprave RPP med občinami v posamezni razvojni regiji, so ključ oblikovale in preverile testne regije v okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP.

V okviru projekta PILOT MOP – področje 1 RPP so bila predlagana merila za razdelitev stroška med občinami in sicer:

- 40% število prebivalcev v občini,
- 30% velikost občine,
- 30 % koeficient razvitosti občine.

Na ministrstvu smo na podlagi navedenih meril občinski delež sofinanciranja priprave prve generacije RPP razdelili na posamezne občine in določili zneske po letih od 2023 do 2026. V te zneske ni vključena vrednost podrobnejših, specifičnih strokovnih podlag, v kolikor bi se v regiji odločili za izdelavo le-teh.